

ÖĞRETMEN, ÖĞRENCİ VE VELİLERİN ORTAOKUL DÜZEYİNDE VERİLEN GÜNLÜK ÖDEVLER HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Veda YAR YILDIRIM*

Öz: Bu araştırmanın amacı ortaokul düzeyinde verilen günlük ödevler hakkındaki öğrenci, veli ve öğretmen görüşlerini belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubunu Tokat ilinde Karşıyaka Ortaokuluna devam eden öğrenciler, öğrenci velileri ve bu okulda görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmada veli, öğretmen ve öğrencilerin ortaokul düzeyinde verilen günlük ödevler hakkındaki görüşlerini belirlemek üzere araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılmıştır. Veli, öğretmen ve öğrencilerin ortaokul düzeyinde verilen günlük ödevler hakkındaki görüşleri analiz edilmiştir. Nitel araştırma yaklaşımı doğrultusunda tasarlanan bu araştırmada “içerik analizi” yapılmıştır ve nitel araştırma analizi programı MAXQDA-11 kullanılmıştır. Araştırmaya göre öğrenci, öğretmen ve veliler ödevin pekiştirme ve tekrar amaçlı ve rildiği konusunda hemfikirdir. Araştırmada katılımcılar ödevin başarıyı artırdığını ve birçok yönde olumlu etkisinin olduğunu da düşünmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Ödev, ortaokul düzeyi, veli

* Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Eğitim Fakültesi, vedayaryildirim@gmail.com, ORCID ID: 0000 0002 2129 4189, Makale Geliş Kabul Ediliş Tarihi: 10/11/2017 – 29/03/2018.

THE OPINIONS OF THE STUDENTS, TEACHERS AND PARENTS ABOUT THE DAILY ASSIGNMENTS GIVEN AT SECONDARY SCHOOL LEVEL

Veda YAR YILDIRIM*

Abstract:

The purpose of the this research is to determine the opinions of the students, parents and teachers about the daily assignments given at the secondary school level. The study group of the research consists of students, students'parents and teachers who work in Karşiyaka Secondary School in Tokat province. A semi-structured interview form prepared by the researcher was used to determine the opinions of the parents, teachers and students about the daily assignments given at secondary school level. The opinions of parents, teachers and students about the daily assignments at secondary school level were analyzed. "Content analysis" was realized in this research designed in line with the qualitative research approach and the qualitative research analysis program MAXQDA-11 was used. According to the research, the students, the teachers and the parents agree that the homework is given for reinforcement and repetition purposes. Participants in the research also think that the assignments improve success and have positive effect in many ways.

Key Word: Assignment

Giriş

Eğitim ve öğretim sadece okulda devam eden bir süreç olmayıp, okul dışında da devam edebilmektedir. Ödevler de okul dışında, eğitim ve öğretimin bir parçası olarak devam eden etkinlikler arasındadır (MEB, 1989). Ödevler sadece öğretmenlerin vermekle ve öğrencilerin de yapmakla sorumlu oldukları etkinlikler değildir. Ödevlerin verilmesi, yapılması ve değerlendirilmesi hem öğrenciyi hem öğretmeni hem de veliyi etkileyen çok boyutlu süreçlerdir. Ödev konusu veli, öğretmen ve öğrenci arasında anlaşmazlık konusu olabilmekte, her birinin ödev süreciyle ilgili farklı olumlu ya da olumsuz düşünceleri olabilmektedir (Cooper, 2004). Bu sebeple bu araştırmada öğretmen, öğrenci ve velilerin ortaokul düzeyinde verilen günlük ödevler hakkındaki görüşleri araştırılacaktır.

* Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Faculty of Education.

◆ Veda Yar Yıldırım

Ödev öğretmenler tarafından ders dışı saatlerde yapılması için öğrencilere verilen görevlerdir (Cooper, 1989). MEB (1989), ödevle ilgili yönetmelikte ödev, “ders dışı eğitim ve öğretim faaliyeti” olarak tanımlanmaktadır ve ödev yapmanın amaçları ayrıntılı olarak belirtilmiştir. Buna göre ödevin amacı öğrenciye sorumluluk, planlama yeteneği, materyal temin etme ve kullanabilme davranışı, özgüven, kaynak gösterme alışkanlığı, yaratıcılık, ilişki kurabilme davranışı, eleştirel düşünme, iş birliği yapabilme, düşünme, araştırma yapma alışkanlığı, öğrenmekten ve uygulamaktan zevk alma ile başarıyı tatma duygusu kazandırabilmektir. Ödev yapmanın belirtilen amaçlarına bakıldığında, öğrencilerin eğitim ve öğretim sürecinde ödevin çok önemli bir ders dışı faaliyet olduğu görülmektedir. Ancak uygulamada görülmektedir ki, bazen ödev veliler ve öğretmenler tarafından yanlış anlaşılmakta ve bu durum da öğrencide stres yaratmaktadır. Aksine, eğitim öğretim sürecinde öğretmenler ödev verirken bireyin öz yeterlik algısının gelişimine de katkı sağlamalıdır (Senemoğlu, 2013). Tuckman (1992) ödevler yoluyla öğrencilerin öz yeterlik algısının gelişimine yardım etmek gerektiği görüşünü savunmaktadır. Bu sebeple ödevler öğrenci düzeyine uygun ve başarabileceği düzeyde olmalı, değerlendirme ölçütleri önceden belirlenmeli, sık sık dönüt verilmeli, daha çok ödevin iyi yönlerinden bahsedilmeli ve gerektiğinde ek puanlar verilmelidir.

Öğretmenlerin öğrencilere ödev vermesinin sebeplerinden birisi olan “başarıyı tatma duygusu” öğrencilerin öz yeterlik algısını etkilemektedir. Bu sebeple öğrencilere yapabilecekleri ödevler verilmeli ve başarabildikleri gösterilmelidir (MEB, 1989). Buna dayandırılarak yapılan çalışmalarda, ödevle başarı arasında olumlu bir ilişki olduğu görülmüştür (Grodner ve Rupp, 2013; Núñez vd., 2013; Murillo ve Martinez-Garrido, 2014; Rønning, 2011; Trautwein, 2007). Öğrencilere ödev verilmesinin özellikle derste düşük performans gösteren öğrencilerin başarısı üzerinde daha olumlu etkiye sahip olduğu görülmüştür (Grodner ve Rupp, 2013). Ancak ödev ve başarı arasındaki ilişkiye ödevle ayrılan zaman açısından bakıldığında, ödev yapma süresi ile başarı arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır (Maltese, Tai ve Fan, 2012). Ödevle başarı arasında olumlu yönde anlamlı bir ilişki varken, ödevin öğrenciler üzerinde akademik olmayan olumsuz etkileri de olmaktadır. Günlük ödev yapma süresi ortalama üç saat olan başarılı okulların öğrencilerinin akademik stres, sağlık sorunları ve yaşamsal denge yoksunluğu gibi sorunlar yaşadığı görülmektedir (Galloway, Conner ve Pope, 2013). Bu sebeple öğrencilere verilen ödevlerin süresi, öğrencilerin yapabileceği ve sıkılmayacağı kadar olmalıdır. Ayrıca ödevlerin sevilerek yapılması ve ilgi çekici olması ödev yönetimi stratejilerinin kullanımında pozitif etkiye sahiptir (Xu, 2007).

Artan okullaşma ve çok ödev verilmesiyle yapılan ödevin ve ödev zaman yönetiminin algılanan kalitesinin düştüğü görülmüştür (Núñez vd., 2013). Öğretmenlerin ödevleri daha çok beceri gelişimi, bilgi edinimi, velileri çocuklarının gelişiminden haberdar etmek (Tas, Vural ve Öztekin, 2014) ve pekiştirme amaçlı verdikleri görülmüştür, ancak ödevlerde yaratıcılığa yer vermedikleri görülmüştür (Ersoy ve Anagün,

2009). Bunların yanı sıra ödevler öğrencilerin daha yaratıcı olmalarına yardımcı olabilir. Bu sebeple öğrencilerin yaratıcılıklarının gelişmesi için verilen ödevlerin de sınırlayıcı olmaması gerekmektedir (Suskind, 2012).

Ödevle ilgili veli tutumlarının araştırıldığı çalışmalarda, daha yüksek gelirli ve üniversite mezunu velilerin ödevlerle ilgili olumsuz düşünceleri olduğu, ödevlerin kalitesiz olduğu ve işlevsel olmadığını düşündükleri görülmüştür. Öte yandan sosyo-ekonomik düzeyi düşük velilerin ödevlerle ilgili olumlu düşünceleri olduğu görülmüştür (Deveci, Çepni ve Önder, 2013). Veliler akşam eve geldiklerinde ödevle ilgilenmek yerine aileleriyle vakit geçirmek istemektedirler (Suskind, 2012). Sosyoekonomik düzeyi yüksek velilerin ödevle ilgili olumsuz düşünceye sahip olmasına rağmen, bu velilerin öğrencilerine ödev verildiğinde performanslarının arttığı (Rønning, 2011) ve ödev yönetiminde ailenin etkisine bakıldığında, ödev yaparken aileden yardım alan öğrencilerin ödev yönetiminde daha başarılı oldukları görülmüştür (Xu, 2007). Ancak sosyoekonomik düzeyi düşük olan öğrencilerin performanslarının ödevle değişmediği ve ailelerinden ödev konusunda yardım alamadıkları görülmüştür (Rønning, 2011). Ödev yapma konusunda öğretmen ve öğrenci görüşleri incelendiğinde, öğretmenlerin öğrencilerin ödev davranışları konusunda öğrencilerden daha olumlu görüşlere sahip oldukları görülmüştür (Hong, Wan ve Peng, 2011). Öğrencilerin ödev yaparken stres yaşadıkları, bu öğrencilerin özellikle aileden ve okuldan destek alamayan öğrenciler olduğu görülmüştür. Bunun yanı sıra öğretmenler ve veliler de ödevleri çok zaman alıcı ve niteliksiz bulmaktadırlar (Metropolitan Life Insurance Co., 2007)

Özetle, ödev konusu sadece öğrenciyi değil, veliyi ve öğretmeni de etkilemektedir. Dolayısıyla ödev konusu hem öğrencinin hem velinin hem de öğretmenin ilgilendiği bir alandır. Araştırmacının gözlemlerine göre uygulama sürecinde ödevin verilmiş şekli ve yapılış biçimi velilerin, öğrencilerin ve öğretmenlerin şikâyet konusu olduğu görülmektedir. Bu şikâyetin sebebi ödev konusunun ilgili taraflarca tam anlaşılmadığına bağlanabilir. Ödev konusu ülkemizde son yıllarda medyanın da ilgi odağı haline gelmiştir. Medyanın ilgisiyle oluşan kamuoyu algısı ödev konusunda Millî Eğitim Bakanlığını da harekete geçirmiştir. MEB'in de yayınladığı mevzuatla ödev konusunda sık sık değişiklikler yapıldığı görülmektedir (MEB, 1989; 2003; 2013). Mevcut araştırmanın da konusu olan ödev öğrenci, veli ve öğretmen çerçevesinde ele alınarak aşağıdaki sorulara yanıt aranmaktadır:

1. Ödev konusunda öğretmenlerin görüşleri nelerdir?
2. Ödev konusunda öğrencilerin görüşleri nelerdir?
3. Ödev konusunda velilerin görüşleri nelerdir?

◆ Veda Yar Yıldırım

Yöntem

Araştırma Deseni

Bu çalışmada öğrencilerin ödev durumları veli, öğretmen ve öğrenci görüşleri açısından nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni kullanılarak incelenmiştir. “Durum çalışması “nasıl” ve “niçin” sorularını temel alan, araştırmacının kontrol edemediği bir olgu ya da olayı derinliğine incelemesine olanak veren araştırma yöntemidir” (Yıldırım ve Şimşek, 2008; s.277). Durum çalışması desenlerinden içi içe geçmiş tek durum deseni kullanılmıştır. “İç içe geçmiş durum deseninde, tek bir durum içinde çoğu kez birden fazla alt tabaka veya birim olabilir” (Patton, 1987, akt. Yıldırım ve Şimşek, 2008; s. 291).

Katılımcılar

Araştırmanın çalışma grubunu Tokat ilinde Karşıyaka Ortaokuluna devam eden öğrenciler, öğrenci velileri ve bu okulda görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Öğrencilerin, velilerin ve öğretmenlerin belirlenmesinde nitel araştırma geleneğine uygun amaçlı örneklem yöntemlerinden tipik durum örnekleme yöntemine uygun örneklem seçilmiştir. Tipik durum örnekleme yönteminde amaç “ortalama durumları çalışarak belirli bir alan hakkında fikir sahibi olmak veya bu alan, konu, uygulama ve yenilik konusunda yeterli bilgi sahibi olmayanları bilgilendirmektir” (Yıldırım ve Şimşek, 2008; s.113).

Araştırma örneklemini 5 öğrenci, 5 öğretmen ve 5 veliden oluşmaktadır. Bu örneklemden veli, öğretmen ve öğrenciler birbirleriyle ilişkili değişimlerdir. Çalışma grubuna ilişkin diğer ayrıntılar Tablo 1’de gösterilmektedir.

Tablo 1. Çalışma Grubunda Yer Alan Öğrenci, Veli, Öğretmenler

									Toplam
Öğrenci	Sınıfı				Cinsiyet		Başarı Durumu		
	5	6	7	8	Kız	Erkek	İyi	Orta	Düşük
	-	2	2	1	3	2	3	2	-
5				5		5			5
Öğretmen	Kıdem		Cinsiyet		Eğitim				
	1-4	5+	Kadın	Erkek	Lisans	Y. Lisans			
	2	3	3	2	4	1		5	
5		5		5					
Veli	Eğitim Durumu			Ekonomik Durum					
	İlköğretim	Ortaokul	Y.Öğretim	İyi	Orta	Düşük			
	2	1	2	4	1	-	5		
5		5							
Katılımcılar									15

Veri Toplama Süreci

Araştırmada veli, öğretmen ve öğrencilerin ortaokul düzeyinde verilen günlük ödevler hakkındaki görüşlerini belirlemek üzere araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılmıştır. “Görüşme formu yöntemi, benzer konulara yönelmek yoluyla değişik insanlardan aynı tür bilgilerin alınması amacıyla hazırlanır” (Patton, 1987, akt. Yıldırım ve Şimşek, 2008). Görüşme soruları hazırlanmadan önce, araştırma konusu ile ilgili ulusal ve uluslararası alan yazın taraması yapılmış, konuyla ilgili nitel ve nicel desenli çalışmalardan yararlanılmıştır. Hazırlanan sorular için iki öğretim üyesinden (Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı 1, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı 1) uzman görüşü alınmıştır. Öğretmenlere 12, öğrencilere 12 ve velilere 9 soru sorulmuştur. Görüşme sorularının ön uygulaması bir öğretmen, bir öğrenci ve bir veli ile yapılmıştır. Bu aşamalardan sonra elde edilen bilgilerden yararlanılarak forma son hali verilip, oluşturulan görüşme soruları araştırma kapsamındaki katılımcılara yöneltilmiştir.

Araştırmada geçerlik ve güvenilirlik çalışması için öğrencilerin ödev durumlarına ilişkin yeterli sayıda bireyle görüşülmüştür. İkinci olarak veri çeşitlenmesine gidilmiştir. Bu amaçla görüşmenin yanı sıra gözlem de sürece dâhil edilerek, öğrencilerin ödevle ilgili durumları gözlenmiştir. Araştırmacı aynı zamanda görüşüne başvurulmuş öğrencilerin okulunda öğretmen olarak görev yaptığı için, öğrencilerin ödevle ilişkin görüşleri ile davranışları arasındaki tutarlılığı gözlemlemiştir. Üçüncü olarak araştırmanın sonuçları, araştırmaya katılan bireylerle paylaşarak onların görüşleri alınmıştır. Böy-

◆ Veda Yar Yıldırım

lece sonuçlar doğrulanmıştır. Son olarak aynı alanda yapılan diğer çalışmaların sonuçlarıyla karşılaştırılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Verilerin Analizi

Araştırmada veli, öğretmen ve öğrencilerin ortaokul düzeyinde verilen günlük ödevler hakkındaki görüşleri analiz edilmiştir. Nitel araştırma yaklaşımı doğrultusunda tasarlanan bu araştırmada “içerik analizi” yapılmıştır ve nitel araştırma analizi programı MAXQDA-11 kullanılmıştır. Öncelikle, görüşme kayıtları deşifre edilip çözümlenmeler yapılmıştır. Daha sonra, veriler kendi içinde betimlenmiştir. Bu çalışmada katılımcıların görüşleri içerik analizi yoluyla incelenmiştir. Bunun için, verilerin analizinde, ifadeler benzerliğine göre gruplanarak tasnif edilmiştir. Çözümlenmelerde görüşüne başvuru yapılan veliler, öğretmenler ve öğrencilerin ifadeleri kodlanarak (*Ö; Öğrenci, *V; Veli, *Ör; Öğretmen) temalar oluşturulmuştur. Görüşme formu ile elde edilen veriler ayrıca sayısallaştırılarak frekans değerleri bulunmuştur.

Bulgular

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine dair öğretmen, öğrenci ve veli görüşlerine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Öğretmen Görüşleri

Ödev konusunda öğretmenlerin görüşleri ekler bölümünde Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Öğretmen Görüşleri

Temalar	Kodlar	Alt Kodlar	f
1. Ödev verme sıklığı	Konu bitiminde		4
	Haftada 1-2 kez		2
	Ünite sonlarında		1
	Her dersin sonunda		1
2. Ödev amacı/türü	Ödevin amacı	Araştırma	4
		Genel tekrar	4
		Konu tekrarı	3
		Pekiştirme	3
		Uygulama	2
		Bilgi edinme	1
		Sorumluluk kazandırma	1
		Ölçme-değerlendirme	1
		Ünite tekrarı	1
		Ödevin türü	Ders kitabı
	Çalışma kitabı		2
	Test		2
	Deneysel		1
			Etkinlik içerikli
		İlgi çekici	1
		Çoklu zekaya göre	1
		Özet	1
3. Ödevin ortalama sayfa sayısı	1 sayfa		4
	2 sayfa		3
	Yarım sayfa		1
	Sınıfı göre		1
4. Ödevin ortalama yapım süresi	1 saat		4
	Yarım saat		1
5. Ödevin yapılma oranı	%90		2
	%80		2
	%70		1

◆ Veda Yar Yıldırım

6. Öğrencilerin ödevleri yapma biçimleri	Yapmış olmak için	5
	Sorumluluğu yerine getirmek için	4
	Öğrenmek için	3
	İdeal (Sorumluluk+ Öğrenme)	4
	Basit şekilde	2
	Aile bireyelerine yaptırma	1
7. Ödev yapılmadığında yaptırım	Eksi	5
	Düşük not verme	3
	Öğrenciye göre farklılık	1
8. Dönüt	Artı	4
	Sınıf içi performans	3
	Birebir düzeltme	3
	Ödül	2
	Yazılı düzeltme	1
9. Ödev verirken temel alınan kriterler	Seviyeye uygun	3
	Programaya dayalı	3
	Kapsamlı	2
	Seçici	2
	Araştırmaya teşvik	2
	Önceden kontrol edilmeli	1
	Çoklu zeka temelli	1
	Ölçme	1
Pekiştirici	1	

Öğretmen, Öğrenci ve Velilerin Ortaokul Düzeyinde Verilen Günlük Ödevler Hak... ◆

10. Ödevin etkisi	Olumlu	Özgüven	5
		Sorumluluk	4
		Başarı	4
		Motivasyon	4
		Eksikleri görme	3
		Başarma duygusu	2
		Pekiştirme	2
		Tekrar	2
		Dersi sevme	1
		Araştırma	1
	Veliyi öğrenci hakkında bilgilendirme	1	
	Bilgi edinimi	1	
	Olumsuz	Bıkkınlık	3
		Başaramama duygusu	3
		Eziyet	2
Stres		2	
Özgüven eksikliği		1	
Vakit kaybı		1	
Motivasyonda düşme	1		
11. Ödev vermeyi etkileyen etmenler	Kendi düşüncem	5	
	Öğrenci etkisi	2	
	Veli etkisi	2	
12. Velilerle ödevle ilgili paylaşım	Ne sıklıkta	Veli geldikçe	3
		Eksiler biriktiğinde	3
		Haftalık	1
	Nasıl	Ödev çizelgesi gösterme	3
		Arama	2
		SMS gönderme	1
	Nerede	Okulda	5

◆ Veda Yar Yıldırım

13. Ödevle ilgili öneriler	Öğretmenlere öneriler	Abartılı olmamalı	4
		Az olmalı	4
		Seviyeye uygun olmalı	2
		Sürekli veril-meli	1
		Keyif vermeli	1
		Önemsenmeli	1
	Velilere öneriler	Haberdar olmalı	5
		Birlikte yapmamalı	4
		Ortam sağlamalı	4
		İhtiyaç duyduğunda yardım etmeli	2
	Birlikte yapmalı	1	

Buna göre aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin ödevlerini en çok konu bitiminde, bunun yanı sıra haftada 1-2 defa, her dersin ve ünitenin sonunda verdikleri görülmektedir. Öğretmenler 8 farklı türde ödev verdiklerini belirtmektedir. Bu ödev türleri içinde en sık ders kitabı, çalışma kitabı ve test ödevleri verilmektedir. Bunların yanı sıra deneysel, etkinlik içerikli ve özet yazma gibi ödevler de verilmektedir. Öğretmenler bu ödevleri sıklıkla araştırma, genel tekrar, konu tekrarı, pekiştirme ve uygulama yapma amaçlı vermektedirler. Bunların yanı sıra ödevlerin bilgi edinme, sorumluluk kazandırma, ölçme-değerlendirme ve ünite tekrarı amaçlı da verildiği görülmektedir. Bu ödevler sıklıkla 1 ya da 2 sayfa kadar olmakta, yapım süreleri ise 1 saat ile yarım saat arasında değiştiği düşünülmektedir. Öğretmenlere göre öğrencilerin en az %70'i ödevlerini yapmaktadır. Bu oran farklı branşlarda %90'a kadar çıkmaktadır. Ancak öğretmenlere göre öğrencilerin ödevleri yapma biçimleri değişmektedir. Öğrencilerin ödevlerini yapmış olmak için, sorumluluklarını yerine getirmek için, öğrenmek için ya da ideal (sorumluluk+öğrenme) biçimde yaptıkları düşünülmektedir. Bunların yanı sıra basit şekilde yapan ya da aileye yaptıran öğrenciler de bulunmaktadır. Öğrenciler ödevlerini yaptıklarında öğretmen dönüt olarak sıklıkla artı, sınıf içi performans notu vermekte ve bu ödevleri birebir ya da yazılı olarak düzeltmektedirler. Öğrenciler ödev yapmadıklarında eksi verilmekte ya da düşük not verilmektedir.

“Konu tekrarına dayalı, işlediğim konuyla ilgili soru çözümleri, test gibi. Ne konu işlediysem onunla alakalı pekiştirici soru çözümü (Ör1).”

“Araştırma ödevleri. Bilim adamlarını araştırmalarını istiyorum. Bazen yaptıkları icadın geçmişini araştırmalarını istiyorum (Ör2).”

“Araştırma ödevleri, etkinlik yaptırıyorum. Pekiştirme amaçlı, ders kitaplarının sonlarında bulunan değerlendirme soruları, artı soru çözmeleri amacıyla test soruları ödev veriyorum soru bankalarından (Ör3).”

“Konu tekrarı amaçlı, geçmiş konuları tekrar, hem ünite tekrarı amaçlı hem de genel tekrar amaçlı ödevler veriyorum (Ör4).”

Öğretmenler ödev verirken 9 farklı kriteri temel almaktadırlar. Öğretmenlerin en sık ifade ettikleri kriterlerin ödevlerin programa dayalı ve seviyeye uygun olması olduğu görülmektedir. Öğretmenlere göre ödevlerin olumlu etkileri ifade sıklıklarına göre şöyledir: Özgüveni artırma, sorumluluk kazandırma, başarıyı artırma, motivasyon, eksiklerini görmelerini sağlama, başarıya duygusunu tatma, pekiştirme, tekrar, dersi sevmeye, araştırma yapma, bilgi edinimi ve veliyi öğrenci hakkında bilgilendirme. En sık ifade edilen olumsuz etkileri ise öğrencide bıkkınlık, başaramama duygusu yaratması, eziyete dönüşmesi ve stres kaynağı olmasıdır. Bunların yanı sıra ödevler öğrencilerde özgüven eksikliğine ve motivasyon düşüklüğüne de sebep olmaktadır.

“Verdiğimiz ödev işlediğimiz konuyu kapsıyor mu? Önemli noktaları ölçebiliyor mu? Ona dikkat ediyorum sadece. Ödevler kazanımları kapsamalı. Ödev olsun diye verilmez (Ör4).”

“Soruların yapılabilirliği ve uygunluğu önceden kontrol öğretmen tarafından kontrol edilmiş olmalı (Ör5).”

Öğretmenler ödevleri verirken etkilendikleri etmenlere bakıldığında, en çok kendi düşünceleri olduğu için ödev verdikleri görülmektedir. Ancak bunun yanı sıra veli ve öğrencilerden de etkilenmektedirler. Öğretmenler öğrencilerin ödev yapıp yapmaması konusunda velilerle görüşmektedirler. Bütün öğretmenler en sık okulda, veli geldiğinde ve ödev çizelgelerini velilere göstererek velileri bilgilendirmektedirler. Bunun dışında eksiler biriktiğinde ya da haftalık olarak, arayarak ya da cep telefonlarına kısa mesaj göndererek de bilgilendirme yapılmaktadır.

“Kendi felsefem. Konunun gidişatına göre, dersimin işlenişine göre kendim karar vermem lazım. Ben zaten veriyorum. Verme dese vermeyecek değilim. Günlük benim her gün ödevim var ve her gün ilk beş dakika ödev kontrolü ile geçiyor. Veli ya da idare beni çok ilgilendirmiyor. Öğrenciler etkiliyor. Konuyu anlamamışlarsa, unuttuysalarsa hatırlatmak için verebiliyorum (Ör1).”

Öğretmenlerin diğer öğretmenlere ödev konusunda en sık ifade ettikleri önerileri ödevlerin abartılı olmaması, az olması ve öğrencilerin yapabileceği kadar olması şeklindedir. Ayrıca öğretmenler ödevlerin sürekli verilmesi, keyif verici olması ve verilen ödevlerin önemsenmesi gerektiğini de belirtmişlerdir. Öğretmenlerin velilere ödev konusunda en sık ifade ettikleri önerileri ise velilerin ödevlerden haberdar olması ve

◆ Veda Yar Yıldırım

öğrenciye ödev yapacak ortamı sağlaması gerektiğidir. Öğretmenler velilerin öğrenciyle birlikte ödev yapmaması gerektiğini, sadece ihtiyaç duyduğunda yardım etmesi gerektiğini en sık olarak ifade etmişlerdir.

“Veli görüşmeye geliyorsa, öğrenci çok eksi alıyorsa bunu muhakkak idareye bildiriyorum. Velisine telefon açtırıyorum. Zaten telefon numaralarını alıyorum. Veli görüşme defterim var. Arıyorum, veliye gelmesini söylüyorum. Belirli bir saat veriyorum. Öğrencisiyle ilgili bilgi veriyorum. Çünkü notu gördüğünde daha kötü oluyor. Neden önlem alınmadığını soruyorlar. Tedbir almak için veliyle görüşüyorum (Ör2).”

“Telefonla kısa mesaj yoluyla. Benim kendi sistemim. Kendi telefonumdan değil, ayrıca sistemim var benim. Sürekli bilgilendiriyorum (Ör4).”

Öğrenci Görüşleri

Ödev konusunda öğrencilerin görüşleri ekler bölümünde Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Öğrenci görüşleri

Temalar	Kodlar	Alt Kodlar	f
1. Ödev yapma	Düzenli yapıyorum		4
		Çoğu zaman	1
2. Günlük ödev için ayrılan süre	1,5 saat		2
		2-2,5 saat	2
		1-3 saat	1
3. Ödev yapabildiği ortam	Sessiz ortam	Kendi odası	4
		Düzenli ortam	3
		Mutfak	2
		Temiz ortam	1
			1
4. Ödev yapmayı sevdiği dersler	İngilizce	İlgi	2
		Eğlenceli	1
	Matematik	İlgi	1
		Eğlenceli	3
		Problem çözme	2
	Fen Teknoloji	İlgi	1
		Kolay	1
	Görsel sanatlar	Eğlenceli	1

Öğretmen, Öğrenci ve Velilerin Ortaokul Düzeyinde Verilen Günlük Ödevler Hak... ◆

5. Ödev hakkında olumlu düşünceler	Pekiştirme		5
	Araştırma		5
	Kalıcılık		4
	Bilgi edinimi		4
	Başarma duygusu		4
	Etkinlik		1
	Okuma		1
	Not için gerekli		1
	Plan yapma		1
	Sorumluluk		1
	Sınavlara hazırlık		1
6. Ödev hakkında olumsuz düşünceler	Stres		4
	Başaramama duygusu		3
	Zaman yetersizliği		2
	Sıkılma		1
7. Ödev için başvurduğu kaynaklar	İnsan kaynakları	Kardeş	4
		Anne	3
		Baba	3
		Babaanne	1
		Kuzen	1
	Madde kaynakları	İnternet	5
		Ders kitapları	4
		Konu anlatımlı kitap	4
		Defter	4
		Test kitapları	3
	Sözlük	1	
	Dergi	1	
8. Ödev kontrolü	Kontrol edilme	Kontrol ediliyor	5
		Kontrol edilmiyor	0
	Kimlerin kontrol ettiği	Öğretmenler	5
		Öğrenciler	5

◆ Veda Yar Yıldırım

9. Dönüt hakkında düşünceler	Yeterlilik durumu	Yeterli	2
		Yeterli değil	3
	Dönüt verme şekli	Puan	5
		Eksi artı	5
		İkinci şans	5
		Ceza	4
		Ders içi performans	4
		Davranış notu	2
		Yazılı notu	2
	Ceza türleri	Eksi	3
		Aileyle görüşme	1
		İdareyle görüşme	1
		Ters elle yazma	1
	10. Ödeve ilişkin öneriler	Sıklık	Zorluk derecesine göre verilmeli
Her dersin sonunda verilmeli			2
Haftada 2-3 saat verilmeli			2
Her gün yarım saat verilmeli			2
Tür		Eğlenceli	3
		Zorlamazdım	3
		Derse göre	2
		Ceza amaçlı	1
		Zor	1
Kontrol		Kolaysa öğrenci	3
		Öğretmen	4
		Ayrıntılı	5
		Derste	4
		Ders dışı	1
	Öğrenci bakmasın	3	

Buna göre aşağıdaki bulgulara varılmıştır.

Öğrencilerin ödeve ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla yapılan görüşmeler sonucu, öğrenci cevapları ışığında yukarıdaki tablo temalar, kodlar ve alt kodlar şeklinde oluşturulmuştur. Buna göre bu araştırmaya katılan öğrencilerin ödev yapma durumuna bakıldığında öğrencilerin genel olarak düzenli ödev yaptığı gö-

rılmektedir. Öğrencilerin günlük ödev yapmaya ayırdıkları sürenin ise 1 saat ile 3 saat arasında değiştiği görülmektedir. Öğrenciler en az ödev verildiğinde 1 saat, en çok ise 3 saat zamanlarını ödevde ayırmaktadırlar. Öğrenciler ödevlerini yapmak için sessiz ortamları ve kendi odalarını seçmekte, bunun yanı sıra sessiz olması koşuluyla mutfakta da ödev yapmaktadırlar. Ayrıca ortamın temiz ve düzenli olması da ödev yapılan ortam için birer kriter olarak belirtilmiştir.

Öğrencilerin ödev yaparken başvurdukları kaynaklar insan kaynakları ve madde kaynakları olmak üzere iki kategoride toplanmıştır. Öğrencilerin en çok başvurduğu insan kaynağının kardeşleri (abla- ağabey) olduğu en az başvurdukları ise kuzen ve babaanne olduğu görülmüştür. Bunların dışında öğrenciler anne ve babalarına da sıklıkla başvurduklarını belirtmişlerdir. Öğrenciler bu insan kaynaklarına gerektiğinde başvurduklarını, yardım aldıklarını; ödevleri baştan sona beraber yapmadıklarını da belirtmişlerdir. Öğrenciler günlük ödevleri yaparken başvurdukları madde kaynakları olarak internet, ders kitapları, konu anlatımlı kitap, defter, test kitapları, sözlük ve dergileri söylemişlerdir. Öğrencilerin en çok başvurdukları madde kaynağının internet olduğu bunu ders kitapları, konu anlatımlı kitaplar ve defterin takip ettiği görülmüştür. En az ise sözlük ve dergilere başvurumaktadırlar.

Öğrencilerin tamamı verilen günlük ödevlerin kontrol edildiğini söylemişlerdir. Ödevleri kimlerin kontrol ettiğine bakıldığında hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin ödev kontrolü yaptıkları görülmektedir. Ancak öğrenciler arkadaşlarının yaptığı kontrollerin sadece ödev yapıp yapmama durumlarına göre artı-eksi şeklinde olduğunu; öğretmenlerinse daha ayrıntılı kontroller yaptıklarını belirtmişlerdir. Öğrenciler bu kontrollere göre ödevlerin genel notlarını etkilediğini, onlara ödev yapmanın puan, ders içi performans notu, davranış notu, yazılı notuna ek puan ya da eksi-artı olarak döndüğünü belirtmişlerdir. Ödev yapmadıkları zaman ceza aldıklarını; bu cezaların ise eksi alma, aileyle görüşme, idareyle görüşme ve ters elle yazma cezaları olduğunu belirtmişlerdir.

Öğrencilerin ödev yapmayı en çok sevdikleri dersler ise İngilizce, Matematik, Fen Bilimleri ve Görsel Sanatlar dersleridir. Bu derslerin ödevlerinin sevilme nedenleri olarak öğrenciler bu derslerin ödevlerinin eğlenceli olduğunu ve ilgi alanlarına girdiği için sevdiklerini sıklıkla söylemişlerdir. Öğrenciler İngilizce ödevlerini eğlenceli olduğu ve o derse ilgi duydukları için; matematik ödevlerini eğlenceli olduğu, problem çözmeyi sevdikleri ve o derse ilgi duydukları için; fen bilimleri dersi ödevlerini kolay olduğu ve o derse ilgi duydukları için; görsel sanatlar ödevlerini ise eğlenceli olduğu için sevdiklerini söylemişlerdir. Öğrenciler ödev yapmayı sevdikleri derslerle ilgili görüşlerini şöyle belirtmişlerdir:

“Matematik ödevleri eğlenceli. Öğretmen eğlenceli hale getiriyor. Sayıları seviyorum (Ö5)”

“İngilizceyi ben doğuştan seviyorum. İlgim var (Ö5).”

◆ Veda Yar Yıldırım

“Matematikte problemleri çözmek hoşuma gidiyor (Ö2).”

“Tabi ki Fen ödevleri gibi kolay ödevleri daha çok seviyorum (Ö1).”

Öğrencilere ödevle ilgili düşünceleri sorulduğunda ödevin olumlu ve olumsuz etkilerinden bahsetmişlerdir. Öğrenciler ortaokulda verilen günlük ödevlerin öğrendiklerini pekiştirmeyi sağladığını, araştırma yapmaya teşvik ederek bu sayede araştırma yapmayı öğrendiklerini, ödevle öğrendiklerinin daha kalıcı hale geldiğini, yeni bilgiler edindiklerini ve başarıma duygusunu yaşadıklarını söylemişlerdir. Ayrıca ödev yaparak daha çok etkinlik yapabildiklerini, okuyabildiklerini, plan yapmayı öğrendiklerini, sorumluluk kazandıklarını, sınavlara daha iyi hazırlandıklarını ve daha yüksek not almak için ödevlerin gerekli olduğunu belirtmişlerdir. Öğrenciler ödev yapmanın olumlu etkilerini şöyle ifade etmişlerdir:

“Gerekli. O günkü konuları pekiştirmemi sağlıyor. O günkü işlediğimiz konuyu unutmuyorum. Tekrar etmiş oluyorum. Sınavlarda hızlanmamı sağlıyor. Sınavlara hazırlık oluyor. Ödevleri yaptığımda başarabileceğime inanıyorum. Sosyal dersinde ödev yaparak araştırma yapmayı öğrendim. (Ö5).”

“Kitaplardan, internetten falan daha fazla araştırma yaparak daha fazla bilgi ediniyorum (Ö4).”

“İngilizce de daha çok mesela ödevle birlikte yeni kelimeler çıkıyor karşıma bu sayede kelime haznemi geliştiriyorum (Ö3).”

“Bence öğretmenler ödev vermeli. Çünkü okulda öğrendiklerimizi daha çok pekiştiriyoruz (Ö1).”

Öğrenciler ödev yapmanın olumlu yönlerinin yanı sıra, ortaokulda verilen günlük ödevler ile ilgili olarak stres, başaramama duygusu, zaman yetersizliği ve sıkılmayı da sıralamışlardır. Ödevleri yaparken strese girdiklerini, başaramayacaklarını düşündüklerini, verilen ödevler için yeterli zamanlarının olmadıklarını ve sıkıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu öğrenciler zor ödevlerin onlara strese soktuğunu, zaman yetersizliği konusunda da özellikle ödevlerin çok olmasından daha çok ikili eğitimden kaynaklı zaman sorunu yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Öğrencilerin ödev konusunda önerileri incelendiğinde öğrenciler ödevlerin dersin zorluk derecesine göre, her dersin sonunda, haftada 2-3 saat ve her gün yarım saat şeklinde verilmesi gerektiğini söylemişlerdir. Ancak en sıklıkla söylenen dersin zorluk derecesine göre ödev verilmesi gerektiği düşüncesidir. Tür olarak da en sık eğlenceli ve zorlamayan ödevler verilmesi gerektiğini, bunların yanı sıra ödevleri derse göre, ceza amaçlı ve zor verilebileceğidir. Ödev kontrolü konusunda öğrenciler en sıklıkla ödevleri öğretmenlerin kontrol etmesi gerektiğini, eğer ödev kolaysa öğrencilerin kontrol edebileceğini; ayrıca öğrencilerin tamamı ödevlerin ayrıntılı kontrol edilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Öğrenciler genel olarak ödevlerin derste kontrol edilmesi gerektiğini söylemişlerdir. Öğrenciler ödev konusundaki önerilerini şöyle ifade etmişlerdir:

“Eğlenceli ödevler verirdim. Sayıları konuştururdum (Ö5).”

“Eğlenceli bir de zor verirdim (Ö4).”

“Her dersin sonunda verirdim işlediğimiz konuya göre (Ö2).”

“Kolay olduğunda ayrıntılı olmadığına öğrencilere kontrol ettirirdim ama zor olduğunda kendim kontrol ederdim (Ö2).”

“Zaten şimdiki öğretmenlerimiz bizi zorlamıyor ben de aynı o şekilde yapardım, zorlamazdım. Çocukların hem öğrenebileceği hem eğlenebileceği ödevler verirdim (Ö1).”

Veli görüşleri

Ödev konusunda velilerin görüşleri Tablo 4’te eklerde verilmiştir.

Tablo 4. Veli görüşleri

Temalar	Kodlar	Alt Kodlar	f
1. Öğrencilerin eve gelir gelmez yaptıkları	Dinlenme		4
	Bir şeyler yemek		4
	Odasında vakit geçirme		3
	Müzik dinleme		1
	Bilgisayarda vakit geçirme		1
	Ders çalışma		1
2. Ödev yapma	Düzenli ödev yapma		5
3. Ödev süresi	1 saat		3
	2 saat		1
	5 saat		1

◆ Veda Yar Yıldırım

4. Ödevlerin öğrenciye etkisi	Olumlu etkileri	Araştırma yapma	4
		Başarma dürtüsü	4
		Pekiştirme	4
		Sorumluluk	4
		Bilgi edinme	3
		Özgüven	3
		Grup çalışması	2
		Planlama yapma	2
		Zevk alma	1
		Teşvik	1
		Olumsuz etkiler	Stres
Baş ağrısı (sağlık sorunu)	2		
Bıkma, usanma	1		
5. Ödev esnasında velinin vaktini geçirme şekilleri	Televizyon izleme	4	
	Kitap okuma	3	
	Ev işleri	2	
	Çocukla ilgilenme	2	
	Bilgisayarla ilgilenme	1	
	Yanında durma	1	
6. Ödevle ilgili velinin rolü	Haberdar olmalı	4	
	İlgilenmeli	4	
	Sorduğu zaman yardım etmeli	4	
	Destekleyici olmalı	3	
	Beraber yapmalı	2	
	Beraber yapmamalı	1	
	Düzen sağlamalı	1	
	Tekrar ederken yardım	1	

7. Ödevler nasıl olmalı	Az ve öz olmalı	3
	Eğlenceli olmalı	3
	Sık sık olmalı	3
	Pekiştirici olmalı	2
	Kapsamlı olmalı	2
	Yazma tarzında olmamalı	2
	Karşılığı olmalı	1
	Başarıyı artırmalı	1
	Boş olmamalı	1
	Etkinlik tarzı olmalı	1
	Kısa olmalı	1
	Zekasına uygun olmalı	1
	Zor olmalı	1
	Çok Olmalı	1

Buna göre aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır:

Öğrenciler eve gelir gelmez daha çok yemek yedikleri, dinlendikleri, müzik dinledikleri görülmektedir. Velilere göre öğrenciler ödevlerini düzenli olarak yapmaktadırlar. Ödev süreleri genellikle 1 saat olduğu söylenebilir. Bunun yanında 2 saat ve daha fazla ödev yapan öğrenciler de bulunmaktadır.

Velilere göre ödev yapmanın öğrenciye 10 farklı olumlu etkisinin olduğu görülmektedir. Bu etkilerden en fazla ifade edilenleri; araştırma yapma, başarıma dürtüsü, pekiştirme, bilgi edinme, sorumluluk ve özgüvendir. Bunu yanı sıra ödevlerin stres, baş ağrısı, usanma gibi olumsuz etkisinden de söz edilmekte ancak ifade edilme sıklığı daha az görülmektedir.

“Çocuğu ders çalışmaya teşvik ediyor. Belirli bir düzene oturuyor. Ödev olmadığı zaman bir boşluk oluyor. Nasılsa ödev yok gibi şeyler yaşıyordu. Ama ödev tadında iyi oluyor. Sorumluluk, araştırma, internete giriyor, kütüphaneden araştırdığı oluyor veya o konuyla ilgili yeğenlerime soruyor. XX [çocuğun adı] olumlu etkileniyor. Bilgi edinimi, pekiştirme, planlama yeteneği kazandırıyor. Ödevi yaptığı zaman seviniyor, mutlu oluyor (V1).”

“Bazen baş ağrısı da oluyor. Stresten, hırs yapıyor oluyor. Bazen alnını falan ovuyorum. Başaramama duygusunu bir tek matematikte yaşıyor. Onu da yavaş yavaş aşılıyor gibime geliyor (V1).”

“Stres çok yapıyor. Baş ağrısı da oluyor. Ödevimi bitiremeyip, öğretmenime mahcup düşerim korkusu var (V2).”

◆ Veda Yar Yıldırım

Ödev esnasında velilerin meşgul olduğu işlerin televizyon izleme, kitap okuma, küçük çocukla ilgilenme, ev işleri gibi rutin faaliyetler olduğu görülmektedir.

Velilere göre ödevlerden haberdar olma, ilgilenme, sorduklarında yardımcı olma, destekleyici olma, beraber yapma gibi rolleri sıklıkla ifade ederlerken, beraber yapmama, tekrar ederken yardımda bulunma gibi uyarıları da buldukları görülmektedir.

Velilere göre ödevler az, öz, eğlenceli, sık sık, pekiştirici, kapsamlı olmalı. Velilerin ödevin şekline ilişkin önerileri ise; yazma türünde olmamalı, etkinlik tarzında olmalı, çok ve zor olmalı, boş olmamalı, başarıyı sağlamalıdır.

“Ödevin yararlı olduğuna inanıyorum. Ama çok verip, sıkmamak gerekiyor. Az ve öz, nokta atışı olursa iyi oluyor (V1).”

“Çok zaman alıcı ödevler öğretmekten çok yoruyor. Vakit kaybı oluyor. Daha az, daha öz, kısa verilebilir. Yazmayla geçiyor, yoruyor (V3).”

Sonuç ve Tartışma

Araştırmaya göre öğrenci, öğretmen ve veliler ödevin pekiştirme ve tekrar amaçlı verildiği konusunda hemfikirdir. Araştırmanın bu sonucu Xu ve Yuan (2003) tarafından yapılan çalışmanın bulgularınca desteklenmektedir. Araştırmada katılımcılar ödevin başarıyı artırdığı ve olumlu etkisinin olduğunu belirtmişlerdir. Bu sonuç Murillo ve Martinez-Garrido (2014)'nin ödevlerin akademik başarıyı artırdığı; Maltese, Tai ve Fan (2012)'in standart sınav başarısıyla ödev arasında anlamlı bir ilişki olduğu; Rønning (2011)'in test puanı aralığının herkesin ödev aldığı sınıflarda daha yüksek olduğu ve Trautwein (2007) 'in başarı ile ödev arasında olumlu yönde ilişki olduğu araştırma sonuçlarıyla desteklenmektedir. Veliler ödevlerin öğrencileri geliştirdiği, daha çok ödev verilmesi gerekliliği üzerinde durmuşlardır. Ödevlerin verilmemesinden velilerin söz etmedikleri görülmektedir. Bu ifadelerden velilerin ödev verilmesi gerekliliğini savundukları çıkarılabilir. Ayrıca bu durum gözlemlerle de görülmektedir. Örneğin, okullarda ödev vermeyen veya az ödev veren öğretmenlerin zaman zaman veliler tarafından uyarıldığı gözlemlenmiştir.

Ödev yapma konusunda öğretmen, öğrenci ve veli görüşleri incelendiğinde, öğrencilerin düzenli olarak ödev yaptıkları görülmektedir. Öğrenciler ödev yapmayı en çok Matematik, İngilizce, Görsel Sanatlar ve Fen Teknoloji derslerinde, özellikle bu derslere ilgi duydukları ve bu derslerin ödevleri eğlenceli olduğu için sevmektedirler. Ödevlerin öğrencilere olumlu etkilerinin yanı sıra, veliler ve öğrenciler tarafından streste de sebep olduğu belirtilmiştir. Ancak öğretmenler ödevlerin streste sebep olduğunu düşünmemektedir. Ödevin akademik olmayan etkilerinin incelendiği çalışmada da uzun süren ödevlerin başarılı öğrencilerde streste ve sağlık sorunlarına sebep olduğu görülmüştür (Galloway, Conner ve Pope, 2013). Öğrenciler ödev yaparken aile bireylerinden yardım almakta, ancak bu yardımlar gerektiğinde istenmekte, beraber ödev yapmayı tercih etmedikleri görülmektedir. Veliler ve öğretmenler de öğrencilerin ge-

rektiğinde yardım alması gerektiğini desteklemektedirler. Ayrıca öğretmenlerin ödevi öğrenci seviyesini ölçmek için de verdiği, bu sebeple ödevlerin diğer aile bireylerince yapılmaması gerektiği, bu durumda ödevin öğrenci üzerinde istenen etkisinin görülmeyeceği sonucu çıkmıştır. Öğrencilere ve velilere göre ödevler eğlenceli olmalı; ayrıca öğrencilere göre ödevler öğretmenler tarafından ayrıntılı olarak derste kontrol edilmelidir. Xu (2007) tarafından ortaokulda ödev yönetimini araştırmak amacıyla yapılan çalışmada, ödevin ilgi çekici olması ve sevilerek yapılmasının olumlu etkisi olduğu görülmüştür. Bu sonuç bu çalışmanın bulguları ile örtüşmektedir.

Öğretmenler öğrencilere düzenli olarak ve programın kazanımları doğrultusunda araştırma, tekrar ve pekiştirme amaçlı sık sık ödevler vermektedirler. Bu sonuç Taş, Vural ve Öztekin, (2014) tarafından yapılan araştırma sonucuyla benzerlik gösterdiği; buna göre öğretmenlerin sıklıkla ödev verdiği, %93'ünün her dersten sonra ya da her hafta ödev verdiği görülmüştür. Ayrıca öğretmenlerin ödevi beceri gelişimi, bilgi edinişi ve velileri çocuklarının gelişiminden haberdar etmek için verdikleri görülmüştür. Öğretmenlerin ödev verme amaçları, MEB (1989)'de de belirtilen ödev verme amaçlarıyla uyumaktadır. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin Fen Bilimleri dersi ödev sürecine ilişkin görüşlerinin incelendiği araştırmada da öğretmenlerin en çok pekiştirme amaçlı ödevler verdikleri görülmüştür (Ersoy ve Anagün, 2009). Öğretmenler genel olarak ödevlerin öğrencileri olumlu etkilediğini düşünmektedirler, ancak ödevi yapmış olmak için yapan öğrenciler içinde ödev yapmanın zaman kaybı olduğunu düşünmektedirler. Öğretmenler ödevleri kendi alan ve uzmanlık bilgisi ışığında vermekte, diğer faktörlerin etkisi az olmaktadır.

Öneriler

Öğretmenlere Yönelik Öneriler

1. Öğrencilere verilen günlük ödevlerin verilmiş amacı, süresi ve öğrenciye ne kazandırılmak istendiği konusunda öğrencilerde ve velilerde farkındalık oluşturulabilir.
2. Öğrencilere verilen günlük ödevler öğrencilerde istek ve zevk oluşturacak şekilde verilebilir.
3. Öğrencilere verilen günlük ödevler öğretmenler tarafından kontrol edilip, olumlu dönütler verilebilir.
4. Öğrencilere çok zaman almayan ve etkinlik temelli günlük ödevler verilebilir.
5. Öğrencilere verilen günlük ödevlerin türleri artırılabilir.

Araştırmacılara Yönelik Öneriler

1. Ödevlerin öğrenciler üzerindeki iş yükleri araştırılabilir.
2. Ödevlerin aile bütçesine etkisi araştırılabilir.

Kaynakça

- Cooper, H. (1989). Synthesis of Research on Homework. *Educational Leadership*, 47(3), 85-91.
- Cooper, H., ed. (2004). Homework / . *Symposium*, 43(3), 174-245.
- Deveci, İ, Çepni, S., ve Önder, I. (2013). Parents' views regarding homeworks given in science courses. *Journal of Baltic Science Education*, 12(4), 497-508.
- Ersoy, A. ve Anagün, Ş. (2009). Sınıf Öğretmenlerinin Fen ve Teknoloji Dersi Ödev Sürecine İlişkin Görüşleri. (Turkish). *Elementary Teachers' Views About Homework Process In Science and Technology Course. (English)*, 3(1), 58-79.
- Galloway, M., Conner, J. ve Pope, D. (2013). Nonacademic effects of homework in privileged, high-performing high schools. *Journal of Experimental Education*, 81(4), 490-510.
- Grodner, A. ve Rupp, N. (2013). The role of homework in student learning outcomes: Evidence from a field experiment. *Journal of Economic Education*, 44(2), 93-109.
- Hong, E., Wan, M. ve Peng, Y. (2011). Discrepancies between Students' and Teachers' Perceptions of Homework. *Journal of Advanced Academics*, 22(2), 280-308.
- Maltese, A. V., Tai, R. H. ve Fan, X. (2012). When is Homework Worth the Time?: Evaluating the Association Between Homework and Achievement in High School Science and Math. *The High School Journal*, (1), 52.
- MEB. (1989). *Ortaokul Ve Orta Öğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Ders Dışı Eğitim Ve Öğretim Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik*. <http://mevzuat.meb.gov.tr/>
- MEB. (2003). *İlköğretim Kurumları Yönetmeliği*.
- MEB. (2013). *Orta Öğretim Kurumları Yönetmeliği*. <http://mevzuat.meb.gov.tr/>
- Metropolitan Life Insurance Co. (2007). *MetLife Survey of the American Teacher: The Homework Experience. A Survey of Students, Teachers and Parents*. MetLife, Inc.
- Murillo, F. J. ve Martinez-Garrido, C. (2014). Homework and primary-school students' academic achievement in Latin America. *International Review of Education*. doi:10.1007/s11159-014-9440-2.
- Núñez, J. C., Suárez, N., Cerezo, R., González-Pienda, J., Rosário, P., Mourão, R. ve Valle, A. (2013). Homework and academic achievement across Spanish Compulsory Education. *Educational Psychology*, 0(0), 1-21.
- Rønning, M. (2011). Who benefits from homework assignments? *Economics of Education Review*, 30(1), 55-64.
- Senemoğlu, N. (2013). *Gelişim, Öğrenme ve Öğretim*. Ankara: Yargı Yayınevi.
- Suskind, D. (2012). What students would do if they did not do their Homework. *Phi Delta Kappan*, 94(1), 52-55.
- Tas, Y., Vural, S. S., ve Oztekin, C. (2014). A study of science teachers' homework practices. *Research in Education*, 45.

Öğretmen, Öğrenci ve Velilerin Ortaokul Düzeyinde Verilen Günlük Ödevler Hak... ◆

- Trautwein, U. (2007). The Homework-Achievement Relation Reconsidered: Differentiating Homework Time, Homework Frequency, and Homework Effort. *Learning and Instruction*, 17(3), 372-388.
- Tuckman, B. W. (1992). Does the length of assignment or the nature of grading practices influence the amount of homework students are motivated to produce? *The Journal of General Education*, 41, 190-199.
- Xu, J. (2007). Middle-School Homework Management: More than just gender and family involvement. *Educational Psychology*, 27(2), 173-189.
- Xu, J. ve Yuan, R. (2003). Doing homework: Listening to students,' parents,' and teachers' voices in one urban middle school community. *School Community Journal*, 13(2), 25-44.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin